

כתב אמנה לאוניברסיטה

הקדמה

הרקטורים של האוניברסיטאות האירופיות, החתומים מטה, המכונסים בבולוניה לרגל ציון 900 שנה לאוניברסיטה הראשונה, ארבע שנים לפני הסרתם הסופית של הגבולות הפנים-אירופיים, ובפרספקטיבה של שיתוף פעולה מורחב בין כל העמים האירופיים, מתוך הערכה שהעמים והמדינות חייבים להבין, היום יותר מתמיד, את חשיבותה של האוניברסיטה בחברה גלובלית ומשתנה,

מעריכים:

1. שעתידי האנושות בעידן הנוכחי תלוי במידה ניכרת בפיתוח התרבות, המדע והטכניקה. פיתוח זה בונה במרכזי התרבות, הידע והמחקר שהאוניברסיטאות האותנטיות הפכו להיות.

2. שהאוניברסיטה, שעליה חל תפקיד של הפצת הידע כלפי הדורות החדשים, צריכה לפנות באופן שוויוני לעבר החברה כולה. העתיד התרבותי, החברתי והכלכלי של החברה דורש מאמץ ניכר של הכשרה מתמידה.

3. שהאוניברסיטה חייבת להבטיח לדורות העתידיים חינוך והכשרה וזאת על מנת לאפשר להם לתרום למאמץ השמירה על האיזונים הכרחיים של הסביבה הטבעית ושל החיים.

הרקטורים מכריזים בפני המדינות ובפני מצפון העמים את *עקרונות היסוד* שחייבים להנחות את האוניברסיטה בהווה ובעתיד.

עקרונות היסוד

1. האוניברסיטה נמצאת בלב חברות בעלות מבנים שונים, עקב תנאים גיאוגרפיים והיסטוריים שונים. האוניברסיטה היא מוסד עצמאי המייצר והמשמר את התרבות באופן ביקורתי ומעביר אותה דרך המחקר וההוראה. על מנת להיפתח לצרכים של העולם המודרני, האוניברסיטה צריכה להיות עצמאית ביחס לכל כוח פוליטי, כלכלי ואידיאולוגי.

2. במסגרת האוניברסיטאות פעילויות ההוראה לא ניתנות להפרדה מפעילויות המחקר, וזאת על מנת שההוראה תוכל לעקוב אחר התפתחות הצרכים של החברה ושל המדע.

3. חופש המחקר, ההוראה וההכשרה הם עקרונות היסוד של פעילות האוניברסיטה. על השלטונות והאוניברסיטאות, כל אחד בתחומו, לאבטח ולשמר את העקרונות הבסיסיים האלה. במסגרת עידוד הסובלנות ובדו-שיח מתמיד, האוניברסיטה היא מקום מפגש מועדף בין אנשי הסגל, בעלי היכולת למסירת הידע ולפיתוחו דרך מחקר וחדשנות, ובין הסטודנטים, בעלי הזכות, הרצון והיכולת לרכוש השכלה.

4. האוניברסיטה רואה את עצמה כשומרת המסורת ההומנית האירופאית, תוך שאיפה מתמידה לידע האוניברסאלי. על מנת לעמוד במשימותיה, האוניברסיטה מתעלמת מכל גבול גיאוגרפי או פוליטי ומדגישה את הצורך ההכרחי בהיכרות ההדדית וביחסי הגומלין בין התרבויות.

האמצעים

ביצוע המטרות, במסגרת העקרונות שפורטו לעיל, דורש אמצעים יעילים ולכן מותאמים למצב העכשווי.

1. על מנת לשמר את חופש המחקר וההוראה, חייבים לספק לכל חברי הקהילה האוניברסיטאית את הכלים המאפשרים חופש זה.
2. גיוס המרצים, וכמו כן הקביעה המשפטית של מעמדם, חייבים להיות מונחים על ידי עקרון ההשתלבות ההכרחית של פעילויות המחקר עם פעילויות ההוראה.
3. כל אוניברסיטה חייבת להבטיח לסטודנטים שלה את שמירת החופש והתנאים הדרושים להשגת המטרות שלהם בתחומי התרבות וההכשרה, תוך התחשבות במצבים ייחודיים.
4. האוניברסיטאות בכלל, והאוניברסיטאות האירופאיות בפרט, רואות את חילופי הידע והתיעוד ההדדיים, כמו את ריבוי היוזמות המדעיות המשותפות, ככלים בסיסיים להתקדמות רציפה של הידע.

אלו הסיבות לכך שהאוניברסיטאות, בהתאם לעקרונותיהן המקוריים, מעודדות את ניידות המרצים, החוקרים והסטודנטים. האוניברסיטאות מעריכות שמדיניות כללית של הכרות בסטאטוס, בתארים, במבחנים (תוך כדי שמירה על התארים הלאומיים) ובהענקת מלגות, מהווה כלי חיוני לתפקודן בעידן הנוכחי.

הרקטורים החתומים בשם האוניברסיטאות שלהם מתחייבים לעשות ככל שביכולתם על מנת שכל מדינה וכל המועצות הקשורות לעניין יוכלו, בהדרגתיות, לשאוב השראה מסעיפי אמנה זו המבטאת בפה אחד את רצון החופשי של אוניברסיטאות.

בולוניה, 18 לספטמבר 1988